

Pieni pikakuva Ameri- kasta

(Louise Bryant kertoo erään tapa-
uksen, jonkalaiset ovat Amerikassa
nykyään jokapäiväisiä suurkaupun-
geissa ja lakkoalueilla).

Jouduin todistajaksi hiljattain häpe-
ällimpään näytantoon, mitä olen e-
läissäni nähnyt, vaikka minä olen
nähty miesten kuolevan kahdella
rinamalla; minä olen ollut barrikaa-
deilla ja olen elänyt Venäjän vallan-
kumouksen synkimpien päivien läpi-
se. Mikään tapahtuma missään
maassa ei voi vetää vertoja sille raa-
kuudelle, jolla New Yorkin ratsasta-
va poliisi kohteli Venäjän saartoa
vaastan protesteeraavaa kulkuetta
New Yorkin Viidennellä avenuella.

Kun minä seisoin siellä ja katselin
tuota raakalaisuuden inhottavaa näy-
telmää, tuntui minusta että minä hal-
kean häpeätä. Mielestäni uudistui
alati kysymys: Siis tähänkö on tultu
Amerikkassakin!

Minä en tiennyt edeltäpäin mitään
kulkueesta. Sattumalta jouduin to-
distajaksi ja osanottajaksi tähän hir-
veään tapahtumaan. Olin Kahdek-
sannen kadun raitiotievaunussa. Vau-
nu pysähtyi Viidennellä avenuella ja
me näimme mielenosotusliput.

Katseeni osui yhteen niistä: "Pelas-
takaa Venäjän nälkään kuolevat lap-
set!" Minä poistuin vaunusta. Si-
vukäytävälle oli jo kerääntynyt vä-
kijoukko. Keskellä katuja kulki jouk-
ko huonosti puettuja työläisiä. Se
olikin seikka joka erikoisesti pisti mi-
nun silmääni, sekä että he olivat ul-
komaalaisuustyisiä. Kulkueessa oli
kaikenikäisiä ihmisiä; siinä oli mie-
hiä ja naisia, vanhoja nuoria, hyvin
nuoria poikasia ja yksinpä lapsiakin.
Lauseet noissa mielenosotuslipuissa o-
livat mielestäni hyvin laimeita, esi-
merkiksi: "Saarto on epäamerikalai-
sta — se on vastoin perustuslain kaik-
kia periaatteita."

Me syrjästäkatsojat luimme mielen-
osotuslippujen lauseet ja tarkastalim-
me marssijain vakavia kasvoja. Kuu-
lin erään lähelläni seisovan miehen
sanovan: "Toden totta, tämä on vai-
kuttava." Hän puhui englantilaisel-
la murteella. Minä käännyn katsok-
seni häneen ja samalla kuulin hevos-
ten kavioiden kopsetta, kuulin huuto-
ja ja iskuja, väkijoukko ympärilläni
alkoi liikkua, saartoi minut ja vei mi-
nut mukanaan. Sinä kiinnin vuokra-
auton ovenrivasta ja riipuin siinä kiin-
ni. Sen jälkeen seurasi villi häm-
mennys. Poliisiratsut leikkasivat pit-
kin sivukäytäviä ja väkijoukolla ei ol-
lut paikkaa minne paeta.

Toiset juoksivat kahvilaan johtavia
hotellin portaita alas, toiset ylös sen
eteiseen ja toiset koettivat piiloutua
pienen rautaportin taakse, mutta pi-
llopaikkaa ei löytynyt kaikille. Poli-
iseja juoksi paikalle joka puolelta i-
kien nuijillaan oikealle ja vasemmalle
ja siviilipukuisia vahteja riensi myös-
kin joukko paikalle asestautuen kul-
kueessa kannettujen lippujen tangoi-
lla, joilla he alkoivat iskeä väkijouk-
koon. Heidän menettelynsä oli seu-
raava: He raastivat jonkun piilou-
tuneen henkilön esiin piilopaikastaan
käytävälle, jossa alkoivat häntä hak-
kaamaan. Uhri tietenkin koetti ensin
puolustautua, mutta huomasi sen pian
tehottomaksi. Joukko varsinaisia sekä si-

viiilipukuisia poliiseja ahdisti häntä jo-
ka puolelta ja jos uhri pääsi karkuun,
ajettiin häntä takaa ja hakattiin min-
kä ehdittiin.

Eräs miesparka yritti päästä pa-
koon vaimonsa avustamana. Mies oli
niin rääkätty, että hän ei jaksanut
paeta, vaan vaipui maahan voimatto-
mana. Vaimo, joka oli vielä melkein
tyttönen, ei voinut sietää näytelmää,
ja hän heittäytyi kasvoilleen keskelle
tietä ja alkoi itkeä hysteerisesti.

Minä olin nähnyt jo niin paljon
kuin suinkin voin sietää. Juoksin ka-
dulle, odotin joutuvani saman koh-
talon alaiseksi, mutta ajattelin: mitä-
pä siitä. Eräs suuri salapoliisi, joka
oli asestanut itsensä kahdella nuijalla,
hakkasi maahan kaatunutta miestä.
Minä menetin malttini kokonaan ja
huusin hänelle: "Minä olen amerika-
lainen, miksi et pieksä minua, sinä
saastainen pelkuri!" Joku juoksi
alas hotellin portaita ja yhtyi minun
huutooni: "Pieksä minua myöskin, si-
nä pelkuri!" Se oli tuttavani Flo-
rence Raugh. Katsoin häneen häm-
mästyneenä, sillä olin aina pitänyt
häntä arkana. Kyyneleet vierivät pit-
ki hänen kasvojaan. "Minua hävet-
täisi, jos minua ei vangita", hän sa-
noi kiihkeästi. "Vangitse minut, sinä
pelkuri!"

Salapoliisi kääntyi meihinpäin, jol-
loin miesparka, jota hän oli rääk-
käämässä, pääsi pakenemaan. "Oh,
menkää tiehenne!" hän sanoi meille.
"Teidän olette amerikalaisia."

Eräs nainen oli heittäytynyt kadulle
pitkälleen ja oli aivan pois suunnit-
taan. "Aivan kuten kasakat! He
tallaavat meitä maahan kuten kasak-
kat!" valitti nainen venäjänkielillä.
Florence ja minä talutimme naisen
portin taakse suojaan. Hotellin par-
vekkeelta katseli eräs lihava nainen,
jolla oli kädessään suurin kultalan-
goista kudottu kukkaro, minkä olen
kenelläkään nähnyt. Kylmästi hy-
myillen sanoi nainen: "Ei hän ole
loukkaantunut, hän vain teeskentelee".
Tarkottaen "meidän suojaamaa
naista. Sitten hän alkoi katselemaan
kuinka erästä venäläistä miestä hakat-
tiin, ja todellakaan minä en ole näh-
nyt niin raakaa hymyilyä kenenkään
kasvoilla — en edes härkätappelussa.

Sitten eräs salapoliisi tuli minun
luokseni ja käski minun mennä koti-
ni. Hän tirkisteli minua läheltä kas-
vojeni viekkaila elämellisillä silmil-
lään ja sanoi: "Minä tahtoisin lähet-
tää sinut sinne minne sinä oikeastaan
kuulut!" Silloin eräs keski-ikäinen
herra mies tuli luokseni ja leikkasi
mielenliikutuksesta väristen kyysi,
olenko syntynyt Amerikassa. Hän
oli tahtonut vangita minut, mutta
poliisi kielsi häntä, sanoen: "Ei hän
on amerikalainen." Mutta siihen se-
lytykseen ei sisällynyt kaikki. Minulla
oli ylläni hyvät vaatteet.

Minä olen kertonut niitä vaikutel-
mia joita mellakan keskelle joutuneen
tunniin — mellakan, jonka poliisit
yksinään alottivat ja jota he yksin
ylläpitivät.

Kun henkilö sattuu keskelle tais-
telua, ei hän tietenkään voi kertoa
muuta kuin sen mitä ympärillään nä-
kee, ja niin minäkin. Mutta saman-
laisia näytelmiä kuin edelläkerrottu
tapahtuu parhaillaan Pittsburghissa,
sekä muualla. — Tähän siis on tultu
Amerikkassakin. Mitä me amerikalai-
set, jotka vielä uskomme vapauteen,
aijomme sen suhteen tehdä?

"Iske häntä päähän! Lyö siltä ai-

Yksilöllisyydelle ar- vonantoa

"Älkää naurako: jokainen e-
lämä, olipa se vaikka pienen
koiran, on tapahtumain, mail-
man keskus.

Anatole France.

Miten tulki vähän osaavatkään ih-
miset yhteisessä elämässä, niin julki-
sessa kuin yksityisessäkin, kiinnit-
tää oikealla tavalla tarkkaavaisuut-
taan toinen toisensa henkilöön ja
antaa arvoa toinen toiselleen omaver-
taisuutensa yksilöinä. Osaksi soken-
desta, osaksi itsekkyydestä kohtelem-
me toisiamme enemmän tai vähem-
män nurjasti; milloin loukkaavan vä-
linpitämättömästi, milloin — ja sil-
loin ainoastaan omien pyyteittemme
vuoksi — eräänlaisella ajoittaisella
huomaavaisuudella, milloin tahalli-
sen kieroisti ja ilkeästi. Hyvät polk-
keukset ovat verrattain harvinaisia.
Miten toisensa pitäisi keskinäi-
sen suhteemme kuitenkin olla!

"Jokainen elämä, olipa se vaikka
pienen koiran, on tapahtumain, mail-
man keskus", sanoo kuulu ranska-
lainen kirjailijajano. Mitä hän sillä
tarkottaa Hän, joka näkee jokai-
sessa olennossa yhtä mielenkiintoi-
sen, tuntevan, elävän yksilön, omine
hioineen, kärsimyksineen, tuumineen,
hän tahtoo huomauttaa myös kaikil-
le toisille tuosta samasta havainnos-
taan: "Jokainen elämä, olipa se valk-
ka pienen koiran, hyvin tietäen, — et-
tä jos nuo toiset oppisivat jakamaan
hänen katsantotapansa, olisi moni
suhde elämässä muuttuva parem-
maksi, hienommaksi, kauniimmaksi."

Mistä johtuvat monet ikävyedet,
harmit, jopa katkeruus esim. perhe-
elämässä? Ehkä juuri siitä, ettei ota-
ta huomioon elämästä annetta mitään ar-
voa toisilleen. Mitenkä paljon vä-
littävät usein puolisoit toisensa yksi-
lökohtaisista, henkisistä tai aineelli-
sista elinehdoista, tunteista, tarpeis-
ta tai toivomuksista? Seurataanko
kyllin usein rakastavalla huomaavi-
sella osanotolla pienokaisten sielul-
lista ja ruumiillista heikkouksista, hei-
dän pieniä ilojaan ja surujaan, puu-
hiaan ja tuumiaan. Pieni lapsi on
yhtä hyvin "tapahtumain, mailman
keskus" kuin alkajimminkin. Oi,
vähällä sentään voitaisiin välttää
monta arkipientä mutta silti kirve-
levää neulanpistoa, monta kynnettä
ja monta katkeruuden hetkeä.

Ja niiden, jotka puhuvat ja kirjot-
tavat, olisi aina muistettava, että he
lähestyisivät yksilöitä. Olipa kuuli-
ja tai lukijakuntaa sitten 10, 100 tai
1,000 henkeä, kenties vähemmän tai
enemmän, on aina otettava huomioon
että jokainen tuossa joukossa aset-
taa esiintyjin tavallaan edesvastuu-
seen siitä, mitä tämä hänelle tarjoaa.
Siellä saattaa olla arvostelukykyisiä
ja arvostelukyvyttömiä yksilöitä, tor-
juvia ja vastaanottavia, mutta yksi-

(Jatkos toisella sivulla)

vot ulos! Tapa hänet!" Kuuluo
raskaiden nuijien kauheita iskuja,
kun ne sattuvat pehmeään ihmisi-
haan, kuuluu huutoja, kirkumista, it-
kuja.... Tällaisia näytelmiä uudia-
tuu uudelleen ja uudelleen. Voivat-
ko nuo yksinkertaiset, hyvät, merten
takaa tulleet ihmiset, jotka ovat tul-
leet Amerikkaan löytääkseen täältä
rauhaa ja vapautta, unhottaa kaik-
kea tätä?

Kuoleman voittokulku Keski-Euroopassa

Manchester Guardian kertoo, että
koko Keski-Euroopa on nykyään kuo-
leman vallassa. Siellä kulkevan kuo-
leman voittokulku ei ole tyyntä, elä-
män auringon iltaan vaipumista kuten
vanhoilla ihmisillä, eikä se ole
uljasta elämän uhrusta, kuten san-
karien kuolema sotatantereella. Se
ei ole kuolemaa, jolla olisi mitään
kaunista, arvokasta ja merkitykselli-
stä tarkoitusta; se on vain rumaa elä-
män raastantaa ihmislasten käsiä,
jotka ovat liian hentoja ja toivotto-
mia sitä vastustamaan. Lapsia kuo-
lema kaataa kuin luokoa kaikkialla
Keski-Euroopassa. Miljoonien lasten
elämä heitetään hukkaan, heitetään
pois olemaseolon näyttämöiltä kuten
kourallinen kuikkuneita kukkia.

Lapset ovat kuin luurankoja.

"Kerrottakoon muutamia tosiksi to-
distettuja kertomuksia, jotka kuvaav-
at olosuhteita edellämainituissa seu-
duissa", jatkaa lehti.

"Eräs englantilainen matkustaja
kertoo vierailustaan Colognen suur-
rimmassa kunnan sairaalassa. Sai-
raalan lääkäri näytti minulle sellai-
sia olentoja, joita minä en milloin-
kaan enään toivoisi näkeväni. Sai-
raalassa oli useita tapauksia tuota
kauhistuttavaa tautia — luunpehme-
nemistä. Siellä oli kuudenvuotiaita
tyttöjä ja poikia, joiden pääkallon
luu oli aivan pehmeä ja joiden sääri-
luut olivat niin pehmeät, jotta niitä
saattoi taivutella. Lasten jäsenet oli-
vat taipuneet monenlaisiin epämuo-
dostuneisiin mutkiin ja heidän kuhi-
tuncita ruumiitaan peitti omituisen-
värinen, kuivettunut nahka. Minä
näin siellä 14 kuukautta vanhan laps-
sen, joka painoi ainoastaan kolme
pauana. Eräs viiden kuukauden ikäi-
nen lapsi painoi neljä ja puoli pau-
naa. Eräs kuusivuotias lapsi oli ai-
noastaan 2 jalkaa 9 tuumaa pitkä.
— Nämä tällaiset olivat tyyppillisiä.
Kohne pientä lasta kolmen ja neljän
kuukauden ikäistä oli hiljattain tuotu
sairaalaan. Ne olivat kuin kynitty-
jä lintuja, tuskin suurempia. Minua
aivan värisytti niiden näkeminen ja
pyysin ettei minulle enää näytettäisi
lisää."

Lapset täitten syömiä.

Eräs Hooverin seurueen mukana
kulkenut matkustaja kertoo näkemi-
ään Erzgebirge-nimisessä kylässä Böö-
missä. "Minä näin siellä lapsia, joi-
den pieniä kasvoja ja suuria, tyliä
silmäiä varjosti turvonneet, risatauti-
set otsat, joiden pienissä käsivarsissa
ei ollut muuta kuin luut ja nahka,
joiden säärät olivat väärinäyneet ja
jäsenet epämuodostuneet ja joiden
vatsat olivat turvonneet hirveän suu-
riksi, kuten on ominaista nälästä sai-
rastuneille. Ainoastaan muutamit
niistä lapsista kykenivät pitämään
päänsä pystyssä."

"Kylän opettaja kertoi minulle seu-
raavaa: "Neljätoista minun oppilaista-
ni on sananmukaisesti ilman vaattei-
ta; he makaavat kotonaan alastomi-
na oikien päällä. Heidän vanhem-
piensa on täytynt vaihtaa viimeinen-
kin vaateriekkale nauriisiin ja perunoi-
hin." Myöhemmin me näimme noita
lapsia. Tait olivat syöneet heidän
kuihuneet ruumiinsa aivan ruville ja

(Jatkos toisella sivulla)